

Saúde laboral

Boletín

Nº|07

Nº 07 | OUTUBRO 2013

I CIG | GABINETE TÉCNICO CONFEDERAL DE SAÚDE LABORAL

www.cigsaudelaboral.org

SUMARIO

OPINIÓN

UN NOVO ATRANCO AOS DEREITOS DOS/DAS TRABALLADORES/AS DO SECTOR DA CONSTRUCCIÓN

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

A FONDO

A SILICOSE SEGUE A FACER DESTROZOS NO SECTOR DA ROCHA ORNAMENTAL

Anxo Pérez Carballo

Técnico Superior en Prevención de Riscos Laborais
Secretario Confederal de Medio Ambiente e Desenvolvemento Sostíbel - CIG

INFORMACIÓN TÉCNICA

A INCAPACIDADE LABORAL:

ORIXES E PRESTACIÓNS

COLABORACIÓN

FICHAS LEMBRA, PREVENCIÓN DE RISCOS NA PESCA

Diego Castro Balboa

ISSGA
Instituto Galego de Seguridade e Saúde Laboral

PUBLICACIÓNS

ESTUDO DA INCIDENCIA DA XORNADA DE TRABALLO NA SEGURIDADE LABORAL E NOS RISCOS PSICOSOCIAIS

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

Un novo atranco aos dereitos dos/das traballadores/as do sector da construción

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

Unha vez máis os sindicatos estatais CC00 e a UXT, xunto coa Confederación Nacional da Construción (CNC) amparándose no marco do V Convenio Xeral da Construción, procederon con data de Resolución 13 de maio do 2013 a acordar a súa reforma. Reforma que non é máis que un novo intento de facer da formación obrigatoria para o sector en materia de seguridade e saúde laboral, unha vía de ingresos económicos para a Fundación Laboral da Construción (FLC) e as súas organizacións integrantes.

Para acadar este obxectivo, deseñaron e aprobaron unha serie de modificacións que, ao noso entender, por unha banda vulneran e tentan burlar a sentenza do 27 de outubro do 2010 emitida polo Tribunal Supremo (ver Boletín nº 6 "CIG-Saúde Laboral"), e por outra, conculcan novamente dereitos esenciais dos traballadores/as, á vez que promoven o incumprimento de importantes obrigas das empresas en relación á formación dos seus empregados/as. Á vista do acontecido, todo parece indicar que a importante baixada de volume de actividade formativa da FLC asociada á Tarxeta Profesional da Construción (TPC) –e por tanto dos ingresos económicos que esta viña xerando–, débese en grande medida tanto ás sentenzas dos Tribunais de Xustiza anulando a súa exclusividade, como á baixada sustancial da demanda de formación dos traballadores/as no sector con pouca actividade produtiva e escasa contratación laboral.

En consecuencia e unha vez máis na búsqueda de solucións económicas, os actores en cuestión decídanse a utilizar a vía práctica instrumentalizar un procedemento de expulsión da inmensa maioría das entidades e organizacións que se tiñan acreditado e homologado perante a FLC para impartir a formación asociada á TPC, facendo como data límite de vixencia destas homologacións o 30 de setembro do 2013; data a partir de cal só poderían impartir formación asociada á TPC os servizos de prevención alleos –fundamentalmente as Mutuas– e as empresas do sector da construción que conten con servizos de prevención propios e os medios mínimos para a impartición da formación estipulados pola FLC. Eso si, estas entidades para entrar neste sistema de operadores exclusivos, deberán aboar á FLC unha serie de taxas económicas inicialmente fixadas como de 1.000€ máis impostos indirectos para as entidades que soliciten por primeira vez a súa homologación e 600€ para aquelas outras que soliciten a renovación da homologación. A maiores establecen que a partir do 1 de xaneiro do 2014, todas as entidades homologadas deberán satisfacer unha cota de mantemento anual de 400€, á vez que deberán pagar unha cota por cada unha das accións formativas comunicadas: curso entre 6 e 10h: 20€; de 20h: 30€ e superiores a 20h: 50€ por curso. Custes que como sempre, aínda que agora de xeito indirecto e menos evidente, acabarán por pagar á FLC os traballadores/as que queiran e/ou necesiten traballar no sector da construción. Así as cousas, a reforma do "V Convenio Xeral da Construción", no que atinxe á formación vinculada á TPC, amósase como unha fuxida cara adiante dos sindicatos estatais CC00 e UXT, e da patronal do sector CNC, nun intento por unha banda, de recuperar o máis posible a liña de financiamento vinculada á mesma, e por outra e en base a este impresentable acordo entre estes sindicatos e a patronal empresarial, tentar manter no posible unha posición de vantaxe e primacía no sector, aínda que sexa outra vez máis –e xa van moitas– a costa dos cartos e dos dereitos dos/das traballadores/as que din defender.

www.cigsaudelaboral.org

Plataforma web para a información e consulta
en materia de Prevención de Riscos e Saúde Laboral

A Incapacidade Laboral: orixes e prestacións

A incapacidade laboral é a situación que afronta un traballador ou traballadora ante a imposibilidade para traballar como consecuencia dunha enfermidade común ou dun accidente ou enfermidade de orixe laboral. Pese a que neste artigo imos a tratar en máis profundidade as incapacidades laborais derivadas das continxencias profesionais, é dicir, as que derivan directamente do traballo, é importante diferenciar entre a Continxencia Común e a Continxencia Profesional debido sobre todo ás repercusións económicas que a determinación dunha ou doutra pode traer para o traballador ou traballadora.

A continxencia común trátase dunha enfermidade que nada ten que ver coa nosa actividade profesional, mentres que a continxencia profesional ten relación causa-efecto directa coa nosa actividade profesional, por iso as coberturas son diferentes, tal e como se poderá comprobar no apartado relativo aos tipos de incapacidade laboral que se desenvolve ao longo deste artigo.

Nos casos nos que existen dúbidas sobre a orixe profesional dunha enfermidade, ou ben a Mutua ou entidade xestora non admite esta cualificación, esta debe ser remitida ao *Instituto Nacional da Seguridade Social* INSS, que é en definitiva a entidade con habilitación e competencia para cualificar ou non, unha enfermidade como profesional. Este proceso chámase *Determinación de Continxencias*.

A declaración de enfermidade profesional pódese producir tanto para traballadores que non están de alta na Seguridade Social, como incluso para aqueles outros/as xa xubilados/as.

Para a realización desta función de valoración médica, o INSS conta coas *Equipas de Valoración de Incapacidades* (EVIs).

SON COMPETENCIAS DO INSS NESTA MATERIA

- Avaliar, cualificar e revisar os procesos de incapacidade laboral.
- Recoñecer o dereito do traballador/a ás prestacións económicas contributivas da SS.SS. por invalidez permanente.
- Identificar e determinar as continxencias (causas) da invalidez no grao que lle corresponda.

- Decidir sobre a conveniencia de prórroga do período de observación médica nas doenzas profesionais e sobre o recoñecemento do dereito ao subsidio.
- Determinar que Mutua de Accidentes de Traballo e Enfermidades Profesionais da Seguridade Social ou empresa colaboradora, é responsable en relación ás prestacións por incapacidade laboral ou lesións permanentes non invalidantes que correspondan.
- Declarar a responsabilidade empresarial que corresponda por inexistencia de alta, cotización ou adecuación das medidas preventivas esixibles, así como determinar a porcentaxe de recargo nas prestacións económicas a que haxa lugar.

GRAOS DE INCAPACIDADE LABORAL

As enfermidades ou doenzas procedentes de continxencias profesionais poden dar lugar a diversos graos de incapacidade laboral.

Prestacións sanitarias e económicas derivadas dunha doenza profesional:

- Prestacións por incapacidade temporal (IT).
- Prestacións por lesións permanentes non invalidantes.
- Prestacións por incapacidade permanente: parcial, total, absoluta, gran invalidez.
- Prestacións por morte e supervivencia.
- Prestacións recuperadoras e de readaptación profesional.

Contidos da prestación sanitaria:

- Asistencia médica orientada á recuperación íntegra do dano experimentado.
- Asistencia farmacéutica totalmente gratuíta.
- Prestacións complementarias totalmente gratuítas.
- Prestacións ortopédicas.
- Transporte sanitario

Outras medidas incentivadoras da prevención:

- Realización gratuíta de exames de saúde (vixilancia da saúde específica).
- Redución do 50% das achegas empresariais á cotización da SS.SS. por continxencias comúns, tanto da empresa que realice o traslado do traballador a un posto alternativo co gallo de preservar a axeitada evolución da súa saúde, como se neste caso o contratara unha empresa distinta (RD 1430/2009 de 11 de setembro).

TIPOS DE INCAPACIDADE LABORAL E CONTÍAS A PERCIBIR.

INCAPACIDADE TEMPORAL

A incapacidade temporal é a situación na que se atopa un traballador/a que en principio está temporalmente incapacitado para traballar e precisa asistencia sanitaria para a súa recuperación. Os/as traballadores/as que se atopan nesta situación teñen **dereito a percibir unha prestación económica** co gallo de paliar a ausencia de salarios debido a imposibilidade de traballar.

INCAPACIDADE TEMPORAL	Cotización Previa Necesaria	Contía da Prestación
Enfermidade común	180 días dentro dos 5 anos inmediatamente anteriores	60% da Base reguladora (BR) dende o 4º ao 20º día inclusive. 75% da BR dende o día 21 en diante.
Accidente non laboral	-----	60% da Base reguladora (BR) dende o 4º ao 20º día inclusive. 75% da BR dende o día 21 en diante
Enfermidade profesional	-----	75% da BR dende o día do nacemento do dereito.
Accidente laboral	-----	75% da BR dende o día do nacemento do dereito.

Nestes supostos habería que incluír o chamado **Período de observación da enfermidade profesional** (artigos 133 e 128 1.b do Texto Refundido da Lei Xeral da Seguridade Social, TRLXSS), entendido como o tempo necesario para o

estudio médico e a determinación das causas da enfermidade profesional, cunha duración máxima de 6 meses prorrogables a outros 6 meses cando se estime necesario para un axeitado diagnóstico.

INCAPACIDADE PERMANENTE

Alteración continuada da saúde que imposibilita ou limita total ou parcialmente a quen a padece para a realización dunha actividade profesional.

Normalmente esta situación acontece logo de que o traballador/a estivera sometido ao tratamento prescrito e a pesares de ser dado/a de alta médica, este/a segue a presentar reducións anatómicas ou funcionais graves - susceptibles dunha determinación obxectiva e previsiblemente definitiva-, que rematan por diminuír ou anular a súa capacidade laboral.

Refírese logo á situación de incapacidade que subsiste logo de extinguida a incapacidade temporal polo transcurso do prazo máximo de duración. Extinguida deste xeito a incapacidade temporal procederíase, no termo de tres meses, a examinar ao traballador/a para determinar o grao de incapacidade permanente que lle correspondería.

Así logo en función do grao de incapacidade recoñecida podemos distinguir entre:

Invalidez Permanente Parcial para a Profesión Habitual.

É aquela que sen chegar á incapacidade total, ocasiona ao traballador/a unha diminución non inferior ao 33% do seu rendemento normal para dita profesión, sen chegar a impedirle a realización das tarefas fundamentais da mesma. É compatible con calquera outra actividade laboral (por conta propia ou allea) e compatible co mantemento do traballo que viñese desenvolvendo.

INVALIDEZ PERMANENTE PARCIAL	TEMPO ESIXIDO COTIZACIÓN PREVIA	CONTÍA DO SUBSIDIO OU PRESTACIÓN
Enfermidade común	1800 días cotizados nos 10 anos anteriores á extinción da incapacidade temporal que derive en permanente.	24 mensualidades da B.R. empregada no cálculo da prestación por I.T. da que derive a Incapacidade Permanente.
Accidente non laboral	Non existe obriga	Igual que o anterior
Enferm. Profesional	Non existe obriga	Igual que o anterior
Accidente de Trabajo	Non existe obriga	Igual que o anterior

Invalidez Permanente Total para a Profesión Habitual.

É consecuencia da incapacidade que inhabilita ao traballador/a para a realización de todas o das fundamentais tarefas de dita profesión, sempre que este poida adicarse a outra distinta.

Compatibilidades:

É compatible coa realización de calquera traballo por conta propia ou allea na mesma empresa ou noutra distinta, se ben o traballador pensionista debe comunicar á entidade xestora (habitualmente a mutua que corresponda) dita circunstancia. Asemade se se realizan traballos susceptibles de inclusión nalgún réxime da SS.SS., débese cursar alta e cotizar.

Incompatibilidades da percepción da pensión:

É incompatible co desempeño do mesmo posto na empresa.

O incremento do 20% da pensión nos maiores de 55 anos é incompatible coa realización de traballos por conta propia ou allea e coas prestacións da SS.SS. que se poidan derivar destas.

INVALIDEZ PERMANENTE TOTAL	REQUISITOS-TEMPO ESIXIDO COTIZACIÓN PREVIA	CONTÍA DO SUBSIDIO OU PRESTACIÓN
Enfermidade común	Ter menos de 65 anos na data do feito causante, ou non reunir os requisitos para acceder á pensión de xubilación contributiva. Estar afiliados/as e en alta, ou en situación de asimilación á alta. O tempo de cotización esixido varía en función da idade, > ou < de 31 anos.	55% da B.R. que corresponda. Incrementátese nun 20% para os maiores de 55 anos, cando se presume dificultade para obter emprego nunha actividade distinta da habitual.
Accidente non laboral	Ter menos de 65 anos na data do feito causante, ou non reunir os requisitos para acceder a pensión de xubilación contributiva. Estar afiliados/as e en alta, ou en situación de asimilación á alta.	55% da B.R. que corresponda. Incrementátese nun 20% para os maiores de 55 anos, cando se presume dificultade para obter emprego nunha actividade distinta da habitual.
Enfermidade Profesional Accidente de Traballo	Os/as traballadores/as consideraranse de pleno dereito, afiliados e en alta, aínda que o empresario teña incumplido as súas obrigas.	Igual que os anteriores, mais neste caso. A B.R. calcúlase sobre salarios reais, sempre dentro dos topes máximo e mínimo de cotización.

Invalidez Permanente Absoluta para calquera Profesión.

É a incapacidade que inhabilita ao traballador para toda profesión ou oficio.

INVALIDEZ PERMANENTE ABSOLUTA	REQUISITOS-TEMPO ESIXIDO COTIZACIÓN PREVIA	CONTÍA DO SUBSIDIO OU PRESTACIÓN
Enfermidade común	Ter menos de 65 anos na data do feito causante, ou non reunir os requisitos para acceder a pensión de xubilación contributiva. Estar afiliados/as e en alta, ou en situación de asimilación á alta. O tempo de cotización esixido varía en función da idade, > ou < de 31 anos.	100% da B.R. que corresponda.
Accidente non laboral	Ter menos de 65 anos na data do feito causante, ou non reunir os requisitos para acceder a pensión de xubilación contributiva. Estar afiliados/as e en alta, ou en situación de asimilación á alta.	100% da B.R. que corresponda.
Enfermidade Profesional Accidente de Traballo	Os/as traballadores/as consideraranse de pleno dereito, afiliados e en alta, aínda que o empresario teña incumplido as súas obrigas.	100% da B.R. que corresponda. A B.R. calcúlase sobre salarios reais, sempre dentro dos topes máximo e mínimo de cotización.

Gran Invalidez. É a situación do traballador/a con incapacidade permanente e que por consecuencia de perdas anatómicas ou funcionais, necesita a asistencia doutras persoas para o normal desenvolvemento da vida diaria.

GRAN INVALIDEZ	REQUISITOS-TEMPO ESIXIDO COTIZACIÓN PREVIA	CONTÍA DO SUBSIDIO OU PRESTACIÓN
Enfermidade común	Ter menos de 65 anos na data do feito causante, ou non reunir os requisitos para acceder a pensión de xubilación contributiva. Estar afiliados/as e en alta, ou en situación de asimilación á alta. O tempo de cotización esixido varía en función da idade, > ou < de 31 anos.	Prestación correspondente á Incapacidade Permanente (I.P.) incrementada cun complemento do 45% da base mínima de cotización vixente do R.X., calquera que sexa o réxime no que se recoñeza a pensión, máis o 30% da última base de cotización do traballador/a correspondente á continxencia da que se derive a IP. Complemento nunca inferior ao 45% da pensión percibida sen complemento.
Accidente non laboral	Ter menos de 65 anos na data do feito causante, ou non reunir os requisitos para acceder a pensión de xubilación contributiva. Estar afiliados/as e en alta, ou en situación de asimilación á alta.	Prestación correspondente á Incapacidade Permanente (I.P.) incrementada cun complemento do 45% da base mínima de cotización vixente do R.X., calquera que sexa o réxime no que se recoñeza a pensión, máis o 30% da última base de cotización do traballador/a correspondente á continxencia da que se derive a IP. Complemento nunca inferior ao 45% da pensión percibida sen complemento.
Enfermidade Profesional Accidente de Traballo	Os/as traballadores/as consideraranse de pleno dereito, afiliados e en alta, aínda que o empresario teña incumplido as súas obrigas.	Prestación correspondente á Incapacidade Permanente (I.P.) incrementada cun complemento do 45% da base mínima de cotización vixente do R.X., calquera que sexa o réxime no que se recoñeza a pensión, máis o 30% da última base de cotización do traballador/a correspondente á continxencia da que se derive a IP. Complemento nunca inferior ao 45% da pensión percibida sen complemento.

Edita: Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

